

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ОБЛІКУ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ

**Ивахив Анастасия Борисовна, аспирант
Государственное высшее учебное заведение
Университет банковского дела,**

Ivakhiv Anastasija, Phd student, Lviv State Banking University,
anastasija1412@ukr.net

***Аннотация.** Целью статьи является исследование действующей правовой базы внешнеэкономической деятельности, а также учет и информационное обеспечение импортных операций. Выявлены особенности импортных операций хозяйствующих субъектов в Украине.*

***Ключевые слова:** импорт, таможенная декларация, курсовые разницы, импортная операция.*

Вступ та постановка проблеми. Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Визначальною особливістю функціонування світового господарства на початку ХХІ сторіччя є інтенсивний розвиток міжнародних економічних відносин, які є одним із чинників впливу на рівень розвитку окремої країни та світового прогресу в цілому.

Дані платіжного балансу України за останній рік свідчать про те, що його основу складають імпортні операції, значення яких для потреб країни зросло зважаючи на кризові процеси української економіки (табл. 1).

Таблица 1. – Платіжний баланс України за 2020 рік

Платіжний баланс України за 2020 р. (млн. дол. США)				
	I квартал	II квартал	Усього за 2020	Різниця
Експорт товарів	11271	9850	21121	-2322
Імпорт товарів	12968	10475	23443	

Ефективне управління імпортними операціями неможливе без науково-обґрунтованого підходу до розв'язання комплексу задач їх інформаційного за-

безпечення, які вирішуються в системі обліку. Тому саме сучасному стану проведення імпорتنих операцій в Україні присвячена дана стаття.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій. Головним підґрунтям написання даної статті є прийняття Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Найбільш змістовно ця проблема розглянута у працях таких вітчизняних вчених: Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Л.О. Кадуріної, М.В. Кужельного, Є.В. Мниха, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченька та інших.

Головною метою дослідження є проаналізувати і оцінити механізм регулювання імпорتنих операцій в Україні, уточнити місце і зміст імпорتنих операцій у системі зовнішньоекономічної діяльності та конкретизувати економічно-правове значення і сутність імпорتنих операцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Законі України “Про зовнішньоекономічну діяльність” під імпортом розглядається купівля товарів з метою отримання матеріальної винагороди українськими учасниками зовнішньоекономічної діяльності (далі ЗЕД) у зарубіжних суб’єктів ЗЕД без обов’язкового переміщення товарами митного кордону країн [1].

А у загальному розумінні імпорт - (імпорт товарів) - це купівля (у тому числі з оплатою у негрошовій формі) українськими суб’єктами зовнішньоекономічної діяльності у іноземних суб’єктів господарської діяльності товарів із ввезенням їх на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Імпортна операція — діяльність, що пов’язана з ввезенням в Україну іноземних товарів для їх наступної реалізації на внутрішньому ринку або використання у виробничо-господарській діяльності [2, с.542].

На облік придбання товару в нерезидента впливає ряд ключових моментів: умови постачання товару, митний контроль, оформленням митної декларації (далі МД), курсові різниці тощо. У бухгалтерському обліку імпорتنі товари відображаються на дату їх визнання активами, контрольованими підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому [3].

При цьому контроль над активом, зазвичай, супроводжується отриманням права власності на нього [4]. Проте оприбуткувати товар можна і до заходу на склад, якщо фахівці підприємства визнають контроль достатнім за наявності переходу права власності і переходу ризиків.

Оприбуткування імпортного товару відбувається на основі таких первинних документів: товарно-транспортної накладної, міжнародної товарно-транспортної накладної (CMR), залізничної накладної (ЦІМ, УМВС або ЦІМ/УМВС), коносаменту, авіа вантажної накладної (Air Waybill) тощо.

Процес відображення обліку імпорتنих товарів зображено на рис. 1.

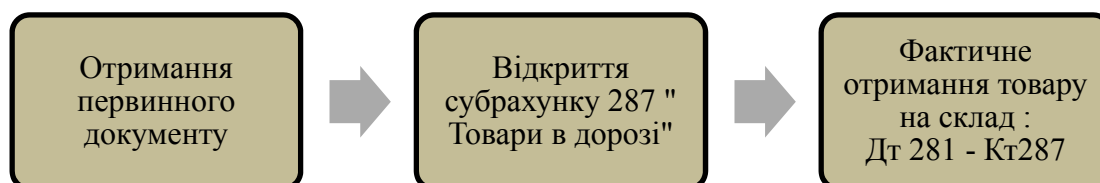

Рисунок 1. – Відображення обліку імпорتنих товарів

Дата відображення в обліку імпортного активу не залежить від дати оформлення МД. Вона може відповідати їй, тільки якщо на дату оформлення МД підприємству передаються ризики і вигоди, підприємство отримує контроль, а також вартість активів, що імпортуються за цією МД, достовірно визначена.

МД — це первинний документ тільки для митних платежів, сплачених за товар, вартістю перерахованою у гривні за курсом НБУ в порядку, встановленому П(С)БО 21, при його розмитненні.

Порядок такого перерахунку залежить від події, яка відбулася першою: визнання товару активом чи перерахування оплати за нього (див. рис. 2).

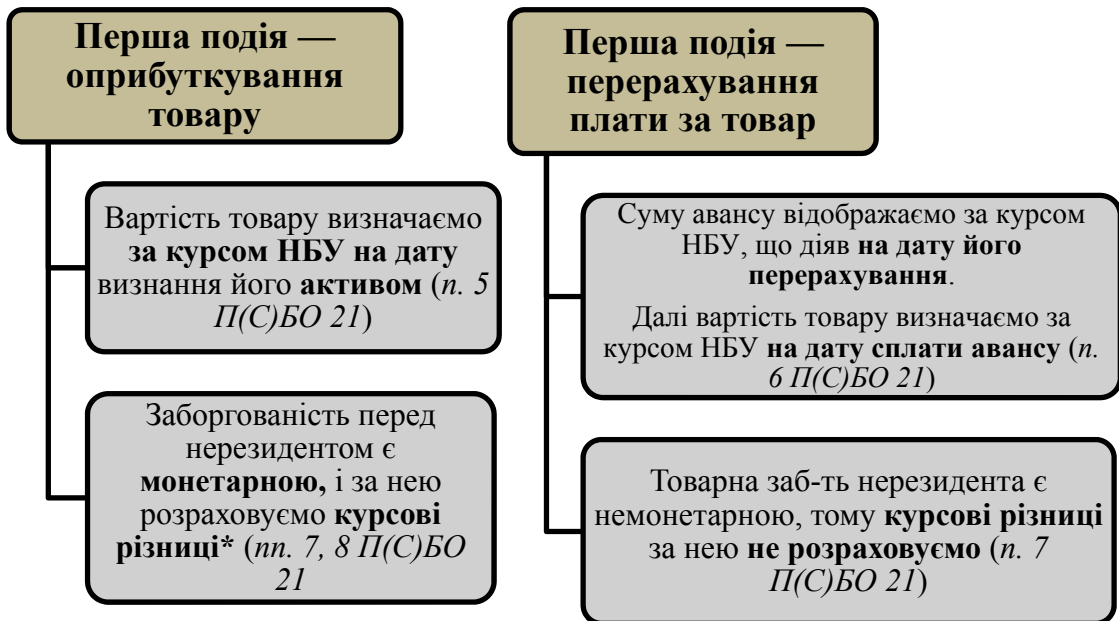

Рисунок 2. – Як перерахувати вартість імпортного товару в національну валюту

Курсові різниці визначаємо на дату балансу і на дату здійснення господарської операції — погашення зоборгованості (пп. 4, 7, 8 П(С)БО 21). Причому такий перерахунок здійснюється згідно з обліковою політикою підприємства: або в межах господарської операції, або за додатної курсової різниці ведуть із застосуванням субрахунку 714 «Дохід від операційної курсової різниці», а від’ємну курсову різницю показують на субрахунку 945 «Втрати від операційної курсової різниці» [5].

Висновки. Експортно-імпортні операції залишаються основним джерелом валютних надходжень підприємств-резидентів. Створення сприятливих законодавчих та податкових умов для українських підприємств буде стимулювати збільшення обсягів іноземної валюти в державу.

Виходячи з вище перелічених особливостей обліку імпортних операцій, можна виділити такі:

1. Контроль над товаром підприємство отримує при отриманні ризиків і вигод, пов’язаних з правом власності на товар.
2. Дата відображення в обліку імпортного активу не залежить від дати оформлення МД.

3. Якщо ввезення товару — перша подія, то перераховувати в гривні його валютну вартість слід за курсом НБУ на дату визнання товару активом.

4. Якщо прибуткуєте товар після оплати, то вартість товару, виражену у валюті, визначається за курсом НБУ на дату перерахування авансу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991р. № 959-ХІІ, зі змінами та доповненнями.

2. Бутинець Ф.Ф. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності // Облік і аналіз в ЗЕД: Підручник. – Вид. 2-ге, доп. і переробл. – Житомир: ПП Рута, 2001. – 542с.

3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-ХІV (ст. 1, п. 3).

4. Міністерство фінансів України Лист від 03.03.2007 N 31-34000-20-10/4345 «Щодо роз'яснення окремих питань бухгалтерського обліку».

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» п. 8.